

16.11.2023

**Naisjärjestöjen Keskusliiton lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveystoimikunnalle: HE 74/2023 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta**

Naisjärjestöjen Keskusliitto kiittää eduskunnan sosiaali- ja terveystoimikuntaa lausuntopyynnöstä koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta. Liitto lausuu asiassa seuraavasti:

Tiivistelmä lausunnosta:

- Hallituksen esitys yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta on osa laajempaa kokonaisuutta, joka kohdistuu sosiaaliturvaan ja jolla hallitus pyrkii vahvistamaan julkista taloutta, purkamaan työntöön kannustinloukkuja ja lisäämään työllisyyttä. Tavoitteisiin pyritään ensisijaisesti leikkauksilla ja indeksijäädytyksillä, jotka heikentävät sosiaaliturvan tasoa ja jotka esitysten antamisen jälkeen suoritettuna vaikutusarvioinnin mukaan kasvattavat tuloeroja, lisäävät suhteellista pienituloisuutta ja kasvattavat myös lasten pienituloisuusastetta. Muutokset vaikeuttavat siten Euroopan Unionin asettamaa ja Suomen kansallista tavoitetta köyhyyden vähentämisestä vuoteen 2030 mennessä.
- Naisjärjestöjen Keskusliitto muistuttaa, että Suomessa lapsiperheköyhyys on ennen kaikkea yksinhuoltajien köyhyyttä. Koska valtaosa yksinhuoltajista on naisia, on lapsiperheköyhyys ennen kaikkea naisten ja lasten köyhyyttä. Esimerkiksi asumistukea saavista lapsiperheistä 70 prosenttia on yhden vanhemman perheitä.
- Naisjärjestöjen Keskusliitto huomauttaa, että esitetyillä muutoksilla on sukupuolittuneita vaikutuksia. Nämä vaikutukset huomioidaan myös hallituksen esityksessä, jossa todetaan, että asumistuen leikkausten vaikutukset kohdistuvat ennen kaikkea naisiin ja heidän joukkoonsa yksinhuoltajiin. Esitetyt muutokset tarkoittavat monille naisille toimeentulon heikentymistä; esityksen antamisen jälkeen suoritettuna jälkikäteen vaikutusarvioinnin mukaan asumistukeen ja muihin sosiaaliturvan muotoihin esitettävät muutokset kasvattavat entisestään yksinhuoltajien suhteellista pienituloisuutta.
- Työssäkäyvistä asumistuen saajista suurin osa on naisia, sillä naisvaltaisten alojen matalalla palkkatasolla voi olla erityisesti kasvukeskuksissa vaikeaa tulla toimeen ilman sosiaaliturvan tarjoamaa lisäturvaa. Naisjärjestöjen Keskusliitto kiinnittää huomiota siihen, että asumistukeen esitetyt muutokset voivat siten heikentää yhteiskunnan kannalta keskeisillä, mutta matalasti palkatuilla aloilla työskentelevien naisten toimeentuloa. Myös esimerkiksi esitetyt muutokset työttömyysturvalakiin ja eräisiin muihin lakeihin heikentävät naisvaltaisilla aloilla työskentelevien toimeentuloa.
- Naisjärjestöjen Keskusliitto katsoo, että on epäselvää, missä määrin sosiaaliturvan leikkaukset parantavat työllisyyttä ja purkavat kannustinloukkuja. Hallituksen esityksessä todetaan, että esitetyt muutokset asumistuessa voivat heikentää kannusteita ottaa vastaan pienipalkkaista koko-aikatyötä ja että kannustimet vastaanottaa osa-aikaista työtä heikentyvät suurimmalla osalla asumistuen saajista. Jälkikäteen vaikutusarvioinnin mukaan asumistukeen kohdistuvien muutosten seurauksena yhden huoltajan lapsiperheissä työllistymisen kannustimet voivat heikentyä.
- Naisjärjestöjen Keskusliitto muistuttaa, että asumistuen saajat ovat pienituloisia ja että koko-aikatyötä tekevä asumistuen saaja ei juurikaan voi lisätä työntekoa toimeentulonsa parantamiseksi. Kaikilla ei myöskään ole mahdollisuutta tehdä koko-aikatyötä, ja osa-aikatyö voi

olla esimerkiksi monelle yksinhuoltajalle elämäntilanteen sanelema pakko erityisesti pikkulapsiaikana. Myös useille palvelualoilla työskenteleville osa-aikatyö on ainoa tarjolla oleva vaihtoehto. Mikäli mahdollisuutta kokoaikaiseen työhön ei ole, on vaarana, että asumistuen ansiotulovähennyksen poistaminen lisää osa-aikatyötä tekevien työttömyyttä.

- Monet yleisen asumistuen saajista joutuvat täydentämään tuen tarvettaan toimeentulotuella. Vaikutusarvioinnin mukaan toimeentulotuen, jonka senkin ehtoja kiristetään ja jonka saajista yksinhuoltajat muodostavat toiseksi suurimman asiakaskasryhmän, etuusmenot kasvavat esitettyjen muutosten seurauksena 25–30 prosenttia. Arvioinnin mukaan myös ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen tarve voi kasvaa. Naisjärjestöjen Keskusliitto katsoo, että arvioitujen vaikutusten voidaan katsoa olevan ristiriidassa hallitusohjelman toimeentulotukea saavien määrän puolittamisen ja käsiteltävänä olevan esityksen julkisen talouden vahvistamisen tavoitteisiin nähden.
- Naisjärjestöjen Keskusliitto katsoo, että esitysten yhteisvaikutukset eri ihmisryhmiin ja perus- ja ihmisoikeuksiin tulee vielä arvioida kattavasti ennen muutosten voimaan astumista. Liitto huomauttaa, että sosiaaliturvaan esitettyjen muutosten yhteisvaikutukset ja vaikutukset perus- ja ihmisoikeuksiin olisi tullut selvittää ennen esitysten antamista. Esityksistä ja niiden vaikutuksista olisi tullut jo etukäteen tehdä kattava sukupuolivaikutusten arviointi, jossa olisi otettu huomioon eri esitysten yhteisvaikutukset eri sukupuoliin ja tasa-arvoon ja huomioitu sukupuolen lisäksi muut ihmisten asemaan vaikuttavat tekijät. On lisäksi tarpeen arvioida, etteivät asumistukeen esitetyt muutokset yksin tai yhdessä muiden sosiaaliturvaan kohdistuvien muutosten ja päätösten, kuten ARA-asuntotuotannon vähentämisen kanssa lisää asunnottomuutta.

Naisjärjestöjen Keskusliiton lausunto kokonaisuudessaan:

Sosiaaliturvan taso on Suomessa liian matala

Oikeus sosiaaliturvaan ja riittävään elintasoon ovat ihmisoikeuksia, jotka turvataan kansainvälisessä oikeudessa ja perustuslaissa. Näiden oikeuksien toteutumisessa on Suomessa kuitenkin haasteita. Euroopan neuvoston sosiaalisten oikeuksien komitea (ESOK) totesi viimeksi 15.2.2023 julkistetussa ratkaisussaan Suomen sosiaaliturvan tason olevan edelleen liian alhainen. Suomi on saanut komitealta aikaisemminkin moitteita perusturvan riittämättömästä tasosta. ESOK tarkasteli vähimmäissairauspäivärahan, -vanhempainrahan, -kuntoutusrahan, työttömyysturvan peruspäivärahan, takuueläkkeen, työmarkkinatuen ja toimeentulotuen tasoa. Komitea totesi vähimmäisetuudet liian mataliksi, jotta ne voisivat kattaa tuensaajan perustarpeet Euroopan sosiaalisen peruskirjan edellyttämällä tavalla.

Suomi on perustellut yksittäisten etuuksien matalaa tasoa sillä, että sosiaaliturva koostuu monesta eri etuudesta eikä yksittäisen etuuden suuruus kerro turvan kokonaistasosta riittävästi. Kun leikkauksia ja indeksijäädytyksiä tehdään useampaan etuuteen samanaikaisesti ja vieläpä tilanteessa, jossa inflaatio on kasvattanut välttämättömiä menoja merkittävästi, ovat yhteisvaikutukset sosiaaliturvan tasoon kuitenkin huomattavat ja johtavat samoille henkilöille kasautuessaan viimesijaiseksi ja lyhytaikaiseksi turvaksi tarkoitetun toimeentulotuen tarpeen kasvuun. Suomen sosiaali- ja terveys ry:n laskelmien mukaan vuoden 2015 jälkeen tehdyt perusturvaetuuksien leikkaukset ja jäädytykset ovat heikentäneet pienituloisten asemaa ja ostovoimaa. Myös perusturvan riittävyyden arviointiraportti osoittaa, että indeksijäädytysten ja -leikkausten yhteisvaikutus perusturvan riittävyyteen on ollut suuri.

Sosiaaliturvan leikkaukset kasvattavat köyhyyttä ja toimeentulotuen tarvetta

Soste ry:n 14.11. Julkaisemien tarkennettujen laskelmien mukaan köyhien määrä kasvaa suunniteltujen sosiaaliturvan leikkausten ja indeksijäädytysten seurauksena vuonna 2024 Suomessa 68 000 henkilöllä. Sosten mukaan ensisijaisten etuuksien leikkaukset kasvattavat toimeentulotuen saajien määrää noin 65 000 henkilöllä.

Sosiaaliturvakomitea on väliraportissaan todennut, että hyväksyttävät enimmäisasumismenot eivät ole seuranneet yleistä vuokratason nousua, mikä on johtanut siihen, että ne jo nyt jäävät usein tukea saavien todellisten asumismenojen alapuolelle. Lisäksi komitea toteaa, että useat yleisen asumistuen saajat täydentävät siksi tuen tarvettaan toimeentulotuella ja että ilmiö on ollut pitkäkestoinen. Asumistukea täydennetään toimeentulotuella erityisesti kasvukeskuksissa, joissa palkat eivät riitä menojen kattamiseen. Asumistuen ja muun sosiaaliturvan leikkaukset sekä indeksikorostusten jäädyttäminen heikentävät siten jo nykyisellään liian alhaista sosiaaliturvan tasoa ja vaikeuttavat köyhyyden vähentämisen tavoitetta vuoteen 2030 mennessä. Köyhyys- tai syrjäytymisriskissä olevia henkilöitä on Suomessa jo nyt lähes viidesosa väestöstä. Lapsista noin 12 prosenttia elää köyhyydessä. Suomi on asettanut tavoitteekseen vähentää köyhyys- tai syrjäytymisriskissä olevien määrää 100 000 henkilöllä vuoteen 2030 mennessä. Näistä henkilöistä kolmasosan tulisi olla lapsia. Soste ry:n laskelmien mukaan köyhien lasten määrä sen sijaan kasvaa sosiaaliturvan muutosten seurauksena 16 700 henkilöllä pelkästään vuonna 2024.

Toimeentulotuen tarpeen kasvuun liittyy useita huomioitavia seikkoja. Sosiaaliturvakomitea on väliraportissaan todennut, että tilapäiseksi ja viimesijaiseksi tukimuodoksi tarkoitetun toimeentulotuen käytön kasvu ”pitkäaikaisesti muuhunkin kuin sosiaalihuollon tuen tarpeessa olevien asiakkaiden tukemiseen on hallinnollisesti raskas ratkaisu”. Lisäksi komitea on huomauttanut, että perusturvan paikkaaminen toimeentulotuella on myös perustuslain näkökulmasta ristiriitainen.

Köyhyys- ja huono-osaisuustutkimukset ovat jo pitkään osoittaneet, että yksi keskeisimmistä taloudellista huono-osaisuutta selittävistä tekijöistä liittyy yksin asumiseen ja yksinhuoltajuuteen. Tarkasteltaessa vuosien 2014–2020 aikana tapahtuneita muutoksia havaitaan, että yhden huoltajan lapsiperheet ja yksin asuvat kokevat toimeentulovaikkeitä selvästi useammin kuin kahden aikuisen taloudet. Naisjärjestöjen Keskusliitto muistuttaa, että Suomessa lapsiperheköyhyys on ennen kaikkea yksinhuoltajien köyhyyttä. 85 prosentissa yksinhuoltajaperheistä lähivanhempana toimii äiti, joten yksinhuoltajaperheiden köyhyys on sukupuolittunut ilmiö. Yhden vanhemman perheiden pienituloisuusaste on lähes 25 %, ja myös yksinhuoltajien työttömyysaste, 13,2 % on yleistä työttömyysastetta huomattavasti korkeampi.

Yksinhuoltajien korkeaa työttömyysastetta selittävät useat rakenteelliset esteet, jotka vaikeuttavat yksinhuoltajien työllistymistä ja työssäkäyntiä. Koska yksinhuoltajaperheet saavat yleistä asumistukea kahden vanhemman perheitä yleisemmin ja yksinhuoltajaperheet ovat toimeentulotuen toiseksi suurin asiakasryhmä, ovat yksinhuoltajat yksi ryhmistä, johon sosiaaliturvan leikkausten yhteisvaikutukset kohdistuvat. Asumistuen leikkausten vaikutusten kohdistuminen ennen kaikkea naisiin ja heidän joukossaan yksinhuoltajiin huomioidaan myös hallituksen esitysluonnoksessa, jossa myös todetaan, että työssäkäyvistä asumistuen saajista suurin osa on naisia. Tämä kuvastaa sitä tosiseikkaa, että naisvaltaisten alojen matalalla palkkatasolla voi olla vaikeaa tulla toimeen ilman sosiaaliturvan tarjoamaa lisäturva.

Asumistuen tason tarkistaminen pienentää tukea

Asumistuen tason tarkistaminen 70 prosenttiin (ennen 80 %) hyväksytyjen asumismenojen ja perusomavastuun erotuksesta pienentää kaikkien tuen saajien tukea ja laskee tuen enimmäismäärää.

Kelan arvion mukaan toimeentulotuen saajien määrä lisääntyy muutoksen myötä noin 15 000 kotitaloudella. Valtiontalouden tarkastusviraston mukaan toimeentulotuen käyttö heikentää tiukemman tuloharkintansa takia työn taloudellista kannustavuutta ja sen tiukempi tarveharkinta tekee työn vastaanottamisesta myös byrokraattisempaa.

Perusomavastuun korottaminen jyrkentää tulojen vaikutusta

Yleisen asumistuen perusomavastuun korottaminen 42 %:sta 50 %:iin jyrkentää tulojen vaikutusta. Hallituksen esityksen mukaan aikuisen ja lapsen kertoimen muuttaminen kasvattaa kahden lapsen yksinhuoltajan tukea keskimäärin noin 31 euroa kuukaudessa ja kahden huoltajan kaksilapsisen perheen tukea noin 23 euroa kuukaudessa. Kertoimien muuttaminen siis lieventää muiden ehdotettujen muutosten vaikutuksia yleistä asumistukea saaviin ruokakuntiin, joissa on lapsia, ja suurentaa vaikutuksia ruokakuntiin, joissa on pelkkiä aikuisia. Esimerkiksi lapsilisään tehtävä pieni korotus ei riitä kompensoimaan muita leikkauksia. On myös huomattava, että perusomavastuun korottamisen myötä tuen suuruus pienenee monen kohdalla merkittävästi ja moni jo valmiiksi pienituloinen perhe tippuu kokonaan pois tuen piiristä.

Ansiotulovähennyksen poisto pienentää asumistukea

Yleisessä asumistuessa otettiin 1.9.2015 käyttöön ansiotulojen 300 euron suojaosa, eli ansiotulovähennys. Vähennyksellä pyrittiin vähentämään rakennetyöttömyyttä ja madaltamaan kynnystä vastaanottaa työtä. Valtiontalouden tarkastusviraston mukaan ansiotulovähennyksen käyttöönoton jälkeen yleisestä asumistuesta on tullut keskeinen tukimuoto matalia ansiotuloja saaville ruokakunnille. Yleisen asumistuen ansiotulovähennys on vähentänyt toimeentulotuen laskennallista tarvetta matalia ansiotuloja saavien kohdalla. Asumistuen ansiotulovähennyksen poisto pienentää asumistukea, kun jatkossa työtulot otetaan kokonaisuudessaan huomioon. VTV:n mukaan ansiotulovähennys parantaa osa-aikaisen työn taloudellista kannustavuutta. VTV:n tekemien esimerkkilaskelmien perusteella ansiotulovähennys vähentää etenkin työttömien yksinhuoltajien työttömyysloukkuja osa-aikaiselle työllistymiselle.

Kannustimet työn vastaanottamiseen epäselvät

Hallituksen mukaan ansiotulovähennyksen poisto, perusomavastuun korotus ja asumistuen piiristä tippuminen luovat kannusteita kokoaikaisen työn vastaanottamiseen. Hallituksen esityksessä kuitenkin todetaan, että kannustimet työllistyä hyvin pienipalkkaisiin kokoaikatöihin voivat heikentyä tuen saannin tulojen pienentyessä. Suurin osa asumistuen saajista on kuitenkin pienituloisia.

Esityksen mukaan myös kannustimet osa-aikatyön tekemiseen heikentyvät suurimmalla osalla tuensaajista. On huomattava, että osa-aikatyötä tehdään usein olosuhteiden pakosta eli koska kokoaikaista työtä ei ole tarjolla tai elämäntilanne tekee kokoaikaisen työn vastaanottamisen haastavaksi. Tällöin asumistuki täydentää pieniä tuloja. Esimerkiksi yksinhuoltajalle osa-aikatyö voi olla ainoa mahdollinen työnteon muoto, koska vastuuta lapsesta/lapsista ei välttämättä voi jakaa toisen aikuisen kanssa eikä yhteiskunnan palveluita ja tukea, jotka mahdollistaisivat kokoaikaisen työssäkäynnin ole riittävästi tarjolla. VTV:n mukaan vain ansiotuloja (ei muita toimeentuloturvaetuuksia) saaneiden osuuksissa yhden huoltajan perheet erottuvat selvästi suurimpana ryhmänä yleisen asumistuen saajissa.

Ansiotulovähennyksen poisto ei siten kaikissa tilanteissa luo kannustetta kokoaikatyön vastaanottamiseen vaan heikentää toimeentuloa ja voi lisätä yksinhuoltajaperheiden köyhyyttä. On myös huomioitava, että pienipalkkaista kokoaikatyötä tekevillä, kuten monilla naisvaltaisten alojen työntekijöillä ei ole mahdollisuutta lisätä työnteon määrää paikatakseen asumistuen pienenemistä tai tuelta tippumista.

Mikäli asumistuen pieneneminen tai tuelta tippuminen johtaa toimeentulotuen tarpeeseen, ei muutos tällöinkään kannusta työllistymiseen.

Vaikutukset työntekijäpulaan ja lapsiperheisiin negatiiviset

Asumistuen kuntaryhmien 1 ja 2 yhtenäistäminen tasolle 2 pienentää helsinkiläisten tukea. Tuen pieneneminen yhdessä muiden asumistukeen tehtävien muutosten kanssa heikentää toimeentuloa erityisesti pääkaupungissa, jossa asumisen hinta on muuta pääkaupunkiseutua kalliimpi. Helsinki on Suomen suurin työnantaja ja 77 % sen henkilöstöstä oli vuonna 2022 naisia. Kaupungin isoimmat toimialat, sosiaali- ja terveystoimi sekä kasvatusta ja koulutus, ovat naisvaltaisia ja pienipalkkaisia aloja, joiden merkitys on yhteiskunnan toimivuuden kannalta keskeinen. Asumistuen kuntaryhmien yhtenäistäminen voi heikentää näiden ryhmien mahdollisuutta asua Helsingissä ja heikentää siten myös mahdollisuuksia työskennellä siellä. On mahdollista, että asumistuen kuntaryhmien yhtenäistäminen johtaa välillisesti pienipalkkaisilla aloilla jo nyt merkittävän työntekijäpuulan kasvuun, vaikuttaa negatiivisesti alojen vetovoimaan ja helsinkiläisten palveluihin, joiden tarve esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalveluissa kasvaa väestön ikääntymisen myötä. Ilman sairaanhoitajia, lähihoitajia, lastenhoitajia ja varhaiskasvatuksen opettajia sekä sosiaalityöntekijöitä terveydenhuolto ja sosiaalipalvelut eivät toimi, ikääntyneiden palveluita ei kyetä turvaamaan, lasten oikeus saada varhaiskasvatusta vaarantuu ja heidän vanhempiansa mahdollisuudet käydä ansiotyössä heikkenevät. Asumistuen muutoksen voivat vaikeuttaa myös lapsiperheiden mahdollisuutta asua pääkaupungissa. Helsingin kaupunkitietopalvelun mukaan helsinkiläisistä asuntokunnista heikoimmassa asemassa asumisen kohtuuhintaisuuden suhteen ovat lapsiperheet ja perheet muodostavat myös merkittävän osan Helsingistä pois muuttavista.

Asumistuen poistaminen omistusasunnossa asuvilta saattaa ajaa perheitä vaikeisiin tilanteisiin

Yleisen asumistuen poistaminen omistusasunnossa asuvilta ja samaan aikaan toteutettava toimeentulotuen vuokranormin tiukentaminen ja normin tiukentamiseen liittyvä vaatimus kolmen kuukauden aikarajasta edullisemman asunnon hankkimiseen työssäkäyntialueelta saattaa paitsi vaikeuttaa perheiden taloudellista tilannetta, olla myös kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen puutteen vuoksi vaikea toteuttaa siten, ettei matka työhön, päiväkotiin tai kouluun pitene arjen sujuvuuden kannalta kohtuuttomasti. On myös tärkeää ottaa huomioon, että vuokra-asunnon saamisen esteenä voi olla myös syrjintä, jota erityisesti maahan muuttaneet ja romanit kohtaavat vuokra-asuntomarkkinoilla. Omistusasujien suhteen on huomioitava lainsäädännön arviointineuvoston huomautus, jonka mukaan lakiehdotuksessa olisi tullut kuvata tarkemmin vaikutuksia omistusasuntojen asumistuen lakkauttamiseen. Neuvoston mukaan ehdotuksessa olisi tullut tarkentaa, kuinka moni tuensaajista asuu haja-asutusalueella, jossa omistusasunnon realisointi ei ole mahdollista.

Vaikutukset asunnottomuuteen selvitettävä

Perustuslain mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää jokaisen oikeutta asuntoon ja tukea asumisen omatoimista järjestämistä. Hallituksen tavoitteena on pitkäaikaisasunnottomuuden poistaminen vuoteen 2027 mennessä. Vaikka Suomessa asunnottomien määrä on laskussa, on naisten ja nuorten asunnottomuus kasvussa. Vailla vakinaista asuntoa ry:n mukaan riski jäädä asunnottomaksi on suurempi pienituloisilla, maahanmuuttajataustaisilla sekä päihde- ja mielenterveysongelmista kärsivillä. Kasvukeskuksissa korkeat vuokrat ja pula kohtuuhintaisista vuokra-asunnoista tuottavat asunnottomuutta. Yli puolet Suomen asunnottomista elääkin Helsingissä. Ennen asumistukeen tehtävien heikennysten toteuttamista olisi tarpeen varmistua, etteivät ne yksin tai yhdessä muiden sosiaaliturvaan

kohdistuvien leikkausten ja päätösten, kuten ARA-asuntotuotannon vähentämisen kanssa lisää asunnottomuutta, joka useiden ryhmien suhteen on Suomessa vähentynyt viime vuosina.

Muutosten perus- ja ihmisoikeusvaikutukset arvioitava

Koska yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisen lisäksi tehdään samanaikaisesti leikkauksia ja jäädytyksiä myös muuhun sosiaaliturvaan, tulee leikkausten yhteisvaikutukset ja kohdistuminen eri väestöryhmiin selvittää. On huomioitava, että perustuslakivaliokunta on lausunnossaan koskien hallituksen esitystä laiksi toimeentulotuesta annetun lain 7 a §:n muuttamisesta huomauttanut, että samaan lainsäädäntökokonaisuuteen liittyvät samanaikaiset uudistukset tulisi pyrkiä kokoamaan yhteen hallituksen esitykseen tai arvioimaan tällaisten samoihin perusoikeuksiin liittyvien uudistusten vaikutuksia mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Valiokunnan mukaan samaan asiakokonaisuuteen liittyvien uudistusten toteuttaminen erillisillä hallituksen esityksillä voi merkitä sitä, että valiokunta joutuu arvioimaan tiettyä esitystä puutteellisten tietojen perusteella eikä voi ottaa arvioinnissaan huomioon eri esitysten kumulatiivisia vaikutuksia. On lisäksi huomioitava, että lainsäädännön arviointineuvosto on lausunnossaan huomauttanut, ettei asumistuesta annetun lain muuttamisesta annetussa lakiehdotuksessa ole arvioitu riittävästi perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia ja että sosiaaliturvamuutoksia koskevien esitysten yhteisvaikutuksia olisi tullut arvioida jo valmisteluvaiheessa. Neuvosto mukaan jää epäselväksi, voiko muutos heikentää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista. Naisjärjestöjen Keskusliitto muistuttaa, että tasa-arvosta ja yhdenvertaisesta kohtelusta säädetään perustuslain lisäksi Euroopan unionin sopimuksissa ja lainsäädännössä sekä Suomea sitovissa kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa. Julkisen vallan on turvattava perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Naisjärjestöjen Keskusliitto - Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry

Lisätietoja:

Vaikuttamisen päällikkö Anniina Vainio anniina.vainio@naisjarjestot.fi, 050388 8868